

యూనిట్ V : కథా సాహిత్యం (డా. యోగి)

(సుడిగుండంలో ముక్కుపుడక - రచయిత: శంకరమంచి సత్యం)

'సుడిగుండంలో ముక్కుపుడక' కథ దారిద్ర్యం, కష్టజీవనం, మానవత్వం, భయం, అధికార అణచివేతల మధ్య నలిగిపోతున్న అట్టడుగు మనుషుల జీవితాన్ని హృదయాన్ని తాకిలా ఆవిష్కరిస్తుంది. కృష్ణా నది పరివాహక ప్రాంతంలోని సుడిగుండాలు, ఎండిపోయిన నది గర్భం, రాళ్ల మధ్య నిలిచిన నీరు—ఇవన్నీ కథకు నేపథ్యమే కాదు; పాత్రల జీవన స్థితిగతులకు ప్రతీకలు.

జీవన పోరాటం – సుడిగుండం కథా వస్తువు

ప్రశాంతంగా ప్రవహించే కృష్ణానది సుడిగుండంగా మారడం అనేది సహజ పరిణామం మాత్రమే కాదు; పేదల జీవితంలో ఎప్పుడైనా మింగేసే ప్రమాదానికి సంకేతం. ఆ సుడిగుండంలో పడితే కన్నుమూసి తెరిచేలోపే ప్రాణం పోతుంది. అదే విధంగా పేదవాడి జీవితం కూడా—ఒక చిన్న తప్పు, ఒక అనుకోని ఘటన, అతని ఉనికినే తుడిచివేయగలదు. బాచిగాడు, సింగి లాంటి పాత్రలు ఆ సుడిగుండం అంచునే జీవనం సాగిస్తున్నవారు.

శ్రమ – అంతం లేని దాస్యం

మాఘమాసంలో నది ఎండిపోయినా, రాళ్ల మధ్య మిగిలిన నీటిలో చేపపిల్లలు, పాములు, కప్పలు ఉన్నా, బాచిగాడి పని ఆగదు. ఆకలి, అలసట, భయం—ఏదీ శ్రమను ఆపలేదు. “పని ఆగలేదు” అన్న వాక్యం పునరుక్తిలా కనిపించినా, అది పేదవాడి జీవిత సత్యం. శరీరం అలసిపోయినా, చేతులు చచ్చిపోయినా, పని మానితే ఆకలి చంపేస్తుంది. ఈ శ్రమ దాస్యానికి ప్రతీకగా నిలుస్తుంది.

ముక్కుపుడక – గౌరవానికి, ఆస్తిత్వానికి సంకేతం

కథలోని ముక్కుపుడక కేవలం ఒక ఆభరణం కాదు. అది భూమయ్య కుటుంబానికి గౌరవ చిహ్నం, వారి ఆడవారి ముఖకాంతి, వారి సామాజిక గుర్తింపు. అది పోతే “మనిషి సగమైంది” అన్న మాట ఆడవారి స్థితిని, ఆభరణాలపై ఆధారపడ్డ గౌరవ భావనను బలంగా చూపిస్తుంది. ముక్కుపుడక దొరకకపోతే భూమయ్య చూపు ఎంత భయంకరమో బాచిగాడికి తెలుసు—అది వ్యక్తిగత కోపం కాదు, సామాజిక ప్రతీకారం.

భయం – అధికార అణచివేత

భూమయ్య మాట్లాడిన బెదిరింపు పేదలపై ఉన్న అధికార దుర్వినియోగాన్ని సూచిస్తుంది. “తెల్లారేసరికి తేకపోయారో...” అన్న అసంపూర్ణ వాక్యమే భయాన్ని సృష్టిస్తుంది. ఆ భయం బాచిగాడిని, సింగిని అర్థరాత్రి వరకూ ఇసుక తవ్వించిస్తుంది. పాములు, గుడ్లగూబలు, చీకటి—ఇవన్నీ భయానికి బౌతిక రూపాలు. నిజానికి వాళ్లను నడిపిస్తున్నది చీకటి కాదు; అధికార భయం.

మానవత్వం – దరిద్ర చక్రవర్తి

చివరకు ముక్కుపుడక దొరికినప్పుడు బాచిగాడు “ప్రపంచాన్ని జయించినవాడిలా” కేక వేస్తాడు. కానీ అతనికి బహుమానం లేదు, పప్పున్నం కూడా లేదు. అయినా అతను అసంతృప్తి చెందడు. “మన కెందుకే బహుమానాలు” అన్న మాట అతని ఆత్మగౌరవాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఇతను దరిద్రుడైనా మానవత్వంలో చక్రవర్తి. ఇతరుల ముక్కుపుడకలు వెతికి ఇచ్చి, తాను రాళ్ల కోసం దేవుళ్లారే వాడు—ఇది అతని త్యాగ స్వభావాన్ని చూపిస్తుంది.

వర్ణనాత్మక విశ్లేషణ – కథ సందేశం

ఈ కథ మనకు చెప్పేది ఏమిటంటే—

సమాజంలో విలువైనవి రాళ్ళా, ఆభరణాలా కాదు; మనిషి శ్రమ, మనిషి గౌరవం. కానీ ఆ గౌరవం పేదవాడికి దక్కదు. అతని శ్రమకు ప్రతిఫలం లేదు, అతని నిజాయితీకి గుర్తింపు లేదు. అయినా అతను మానవత్వాన్ని వదలడు. అదే ఈ కథ నైతికత.

ముగింపు

‘సుడిగుండంలో ముక్కుపుడక’ కథ ఒక ఆభరణం వెతకడం గురించిన కథ కాదు; అది పేదవాడి ఉనికిని కాపాడుకునే పోరాటం. సుడిగుండం లాంటి సమాజంలో మునిగిపోకుండా నిలబడేందుకు చేసే శ్రమ, బయాల మధ్యన కూడా మానవత్వాన్ని నిలబెట్టుకునే ధైర్యమే ఈ కథ యొక్క ప్రాణం.